

УНИВЕРЗИТЕТ ПРИВРЕДНА АКАДЕМИЈА У НОВОМ САДУ

НАЗИВ ФАКУЛТЕТА

ОБРАЗАЦ ЗА ПИСАЊЕ ИЗВЕШТАЈА О ОЦЕНИ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ/ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

-обавезна садржина-

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
1. Датум и орган који је именовao комисију
Одлуком Наставно–научног већа Правног факултета за привреду и правосудје број _/_-_ од 05.10.2020. године, одређена је Комисија за оцену докторске дисертације за јавну одбрану Николе Илића под називом „Тероризам као облик кршења људских права“. Докторска дисертације је пријављена.
2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:
1. Др Јелена Костић, научни сарадник, уже научна област кривичноправна, изабрана у звање научног сарадника 2016. године на Институту за упоредно право у Београду, где је и запослена, председник комисије
2. Др Ненад Бингулац, ванредни професор, уже научна област кривичноправна, изабран у звање ванредног професора 2020. године на Правном факултету Универзитета Привредна академија у Новом Саду, где је и запослен, члан комисије
3. Др Иван Јоксић, редовни професор, уже научна област кривичноправна и међународноправна, изабран у звање ванредног професора 2020. године на Правном факултету Универзитета Привредна академија у Новом Саду, где је и запослен, члан комисије – ментор
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме: Никола (Георги) Илић
2. Датум рођења, општина, Република: 07.12.1978. године, Ниш, Република Србија
3. Претходно стечено звање (датум и место одбране): Мастер правник, 10.02.2015. године, Нови Сад
4. Научна, односно уметничка област из које је претходно стечено звање: Кривичноправна уже научна област
5. Приказ стручних, научних, односно уметничких, радова (по категоријама): 1. Никола Илић, <i>Кривичне санкције према малолетницима</i> , Право теорија и пракса, бр. 7-9/16, стр. 75-88. 2. Весна Рајаковић, Никола Илић, <i>Диверзионе мере према малолетницима у упоредном праву</i> , Европско законодавство, бр. 59/17, стр. 218-231.
III НАСЛОВ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ/ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:
Тероризам као облик кршења људских права
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ/ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА: Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикана и сл.
Први део - Тероризам 1.1. Тероризам 1.1.1. Историјски развој тероризма 1.1.2. Дефинисање појма тероризма 1.1.3. Проблематика дефинисања тероризма 1.1.4. Класификација тероризма 1.1.5. Узроци настанка и класификација терористичких активности

- 1.1.6. Кривично дело тероризма у кривичним законодавствима
 - 1.1.6.1. Европска унија
 - 1.1.6.2. Сједињене Америчке Државе
 - 1.1.6.3. Србија
 - 1.1.6.4. Македонија
 - 1.1.6.5. Црна Гора
- 1.2. Извори финансирања тероризма
- 1.3. Повезаност тероризма са организованим криминалом
- 1.4. Разлике између тероризма и организованог криминала
- 1.5. Глобализација и криминалитет
- 1.6. Специфичности савременог тероризма
- 1.7. Историјат и деловање најпознатијих терористичких организација

Други део - Људска права, њихов значај и механизми њиховог обезбеђивања

- 2.1. Људска права
 - 2.1.1. Људска права кроз развој цивилизације
 - 2.1.2. Појам људских права
 - 2.1.3. Значај људских права
- 2.2. Механизми обезбеђивања људских права
 - 2.2.1. Значај механизма за обезбеђивање људских права
 - 2.2.2. Систем заштите људских права у оквиру Уједињених Нација
 - 2.2.3. Европски систем заштите људских права и слобода
 - 2.2.4. Заштита људских права у Србији
- 2.3. Историјско-правни аспект заштите људских права
- 2.4. Начини кршења људских права
- 2.5. Злоупотреба тероризма као изговора за кршење људских права
- 2.6. Опасност од тероризма као изговора за кршење људских права у САД

Трећи део - Анализа утицаја тероризма на људска права

- 3.1. Негативни утицаји тероризма
- 3.2. Међународне конвенције о заштити од тероризма
- 3.3. Правно регулисање тероризма и његово спречавање у регулативи Европске уније
 - 3.3.1. Информативни оквир
 - 3.3.2. Институционални оквир борбе против тероризма и његовог угрожавања људских права
 - 3.3.3. Стратегија безбедности Европске уније у функцији борбе са тероризмом
- 3.4. Стратегија безбедности и заштите од тероризма у САД
- 3.5. Борба против тероризма и заштита људских права у окружењу Србије
 - 3.5.1. Црна Гора
 - 3.5.2. Македонија
 - 3.5.3. Хрватска
 - 3.5.4. Босна и Херцеговина
- 3.6. Борба против тероризма и заштита људских права у Србији
 - 3.6.1. Нормативни оквир
 - 3.6.2. Институционални оквир
 - 3.6.3. Стратегија против прања новца и финансирања тероризма
- 3.7. Негативне последице тероризма на људска права

Четврти део - Истраживање о тероризму и организованом криминалу у Србији

- 4.1. Дефинисање предмета и циља истраживања
- 4.2. Методолошки оквир
- 4.3. Формулисање и образложење опште и посебних хипотеза
- 4.4. Представљање резултата истраживања
- 4.5. Закључци и препоруке за безбедност

Закључна разматрања

Литература

-
- Број страница **335**
 - Број основних поглавља **25**
 - Број референци **209**
 - Број табела **23**
 - Број слика **53**
 - Броја графикана **16**
 - Број мапа **3**
 - Број прилога **5**

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ/ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

У раду се обрађује тема којом су обухваћени тероризам и људска права у њиховој корелацији. То практично значи да се тероризам доводи у вези са кршењем основних људских права. Структура рада је заснована на подели материје у оквиру четири основна дела. Саставни део рада су резултати истраживања који су презентовани уз адекватне коментаре. Рад се заснива на сепаратној анализији тероризма, људских права, њиховој међусобној условљености и истраживању тероризма и организованог криминала у Србији.

У **уводном делу** рада се указује на специфичности тероризма и људских права. Наводе се правци у коме ће ови темати бити обрађивани у раду. Такође се указује на присуство извесне недоречености у међународним и регионалним инструментима. Важан инпут у овом правцу чине законска решења у нашој земљи о којима ће бити речи у истраживачком делу рада.

I део рада носи назив: *Тероризам*. У питању је обимна целина која обухвата различите аспекте у третирању тероризма у правничкој и безбедносној литератури. Најпре се даје краћи осврт на историјске корене тероризма на основу доступних извора. У том контексту се наводе први случајеви тероризма у свету и на нашим просторима. Овде треба бити опрезан јер се први „терористички акти“ не уклапају у савремено дефинисање тероризма. Отуда се у наредном темату наводе дефиниције тероризма иностраних и домаћих аутора. Класификовање тероризма представља важан домен његовог проучавања па је у раду томе посвећена посебна пажња. Овде се користе устаљени начини класификовања терористичких организација у свету.

У овом делу рада је обухваћено излагање у вези са кривичноправним донетима тероризма као кривичног дела. Његова инкриминациона зона је добрим делом идентична у већини законодавстава у свету. Сходно томе је кривично дело тероризма анализирано у прописима: Европске уније, Сједињених Америчких Држава, Србије, Македоније и Црне Горе. У оквирима овога дела обрађено је питање извора финансирања тероризма. Наиме, терористима су неопходне финансије за терористичке активности. Оне могу потицати из легалних токова, као бизнис профит, донације од појединаца или разних организација. Али могу потицати из криминалних извора, као што су трговина наркотицима, шверц, препродаја оружја, преваре, киднаповања или уцене. Према законском одређењу финансирање тероризма представља скупљање вредности или покушај њихове набавке са намером употребе и сазнањем да се део или у целости могу употребити за терористички акт, терористе и терористичке организације.

Повезаност тероризма са организованим криминалом јесте хронични проблем у већини земаља у свету. Они представљају симбиозу која се показала изузетно „успешном“ код већине терористичких организација. Међутим, важно је указати на разлику између терористичке делатности и организованог криминала. Она се базично односи на мотиве које имају терористи и припадници организованог криминала. У првом случају је реч о политичким циљевима а у другом у стицању противправне користи и ширењу утицаја у сфери бизниса, политике, медија и др. Глобализација и криминалитет чине важно подручје у савременим међународним односима. Наиме, свет криминала је оберучке прихватио све што глобализација доноси. Глобализација је довела до тога да многе компаније из развијених земаља послове селе у неразвијене, како би уштедели на платама и повећали профит. То доводи до незапослености и повећања криминала. Тако је криминалитет висок у зонама где је била јака рударска индустрија у Британији или САД у градовима са великим челичанама.

Специфичности савременог тероризма се огледају у другачијим модалитетима испољавања терористичких аката. У својој књизи „Унутар тероризма“ професор безбедности на Џорџтаун Универзитету Брус Хофман је написао да је у „највећем налету тероризма седамдесетих и осамдесетих година прошлог века било далеко више напада него сада али је читав наратив држан у оквиру јасних политичких циљева. Данас је другачије. Напади су мање предвидљиви, мање кохерентни. Остављају утисак случајности. ИСИС постави слику аутомобила и каже уђите у своја кола и возите – просто је тако.“ Историјат и деловање најпознатијих терористичких организација садржи излагање у вези са најпознатијим терористичким организацијама у свету. У овом делу се детаљно приказују специфичности настанка, организовања, деловања и престанка терористичких организација.

II део рада носи назив: *Људска права, њихов значај и механизми њиховог обезбеђивања*. Најпре се указује на људска права кроз развој цивилизације. Анализирају се најстарији правни споменици у којима се могу назрети зачеци идеје о људским правима. Притом, нема говора о њиховом постојању у правним прописима. Наиме, о људским правима озбиљно можемо говорити тек од 1948. године и Декларације о људским правима коју је усвојила Генерална Скупштина Уједињених нација. Повод је био Други светски рат и злочини који су се десили у њему. То је први корак у процесу модерног „Међународног закона о људским правима“. Декларација има 30 делова. Служи да се афирмишу права појединца. Сама по себи није правно обавезујућа, посебно у САД, али у многим другим државама се сматра делом међународног права.

Механизми обезбеђивања људских права чине важан сегмент њиховог поштовања и заштите. Основа заштите људског достојанства је оквир сталне тежње заштите људских права. Човек је постављен у центар и гарантује му се право на живот. То је основа сваке уређене државе и на основу тога се доносе стандарди. Механизми заштите су донесени на општем, међународном нивоу али и на регионалним. У УН постоје разни механизми: механизми надзора предвиђени међународним конвенцијама; процедуре које се примењују; комисије за људска права; поткомисије за заштиту људских права и канцеларија високог комесара за људска права. Одговорност за унапређење слобода, посебно слобода изражавања, удруживања, као и мирног јавног окупљања и неких других права, лежи на свакој појединачној држави. Механизми УН за заштиту и унапређење људских права,

као и други релевантни чиниоци, разна међународна удружења и организације помажу држави али немају механизам да нареде. Систем заштите људских права у оквиру Уједињених нација има своја два типа радних тела која служе за промоцију и заштиту људских права: Главна тела и Специјална тела. Главна тела су: Генерална Скупштина УН; Савет Безбедности УН; Економски и социјални савет УН; Старатељски савет УН; Секретаријат УН; Међународни суд правде. Ту обично додајемо тела која управљају осталим организацијама као што су: Светска Здравствена Организација и УНИЦЕФ.

Европски систем заштите људских права и слобода је од посебног значаја за нашу земљу. С обзиром да се налазимо у процесу учлањења у Европску унију, који притом нема временске оквири, неопходно је да испунимо предвиђене стандарде у области људских права. Савет Европе је 1950. године донео правни акт који је назвао Европска конвенција о људским правима. Три године касније обновљена је и под називом Конвенција за заштиту људских права и основних слобода постала званична. Овај правни документ је од кључног значаја за област људских права. Први део конвенције говори о основним правима и слободама. Други део уређује питања око Европског суда за људска права а трећи процедурална питања. Значај Декларације се огледа у чињеници да су све европске земље ускладиле своја законодавства и уставне прописе са њеним одредбама. Србија и Црна Гора ратификовале су Европску конвенцију о људским правима и основним слободама у децембру 2003. године чиме су се стекли услови да се појединачне представке односно жалбе подносе и против Србије и Црне Горе. Будући да се појединачне жалбе од тада могу подносити против државе, неопходно је било да се установи заступник, односно бранилац или државни агент, који би штитио права и интересе државе пред Европским судом за људска права. Регулисање заступања изричито су предвиђени и у Студији изводљивости Европске комисије и у Акционом плану за реализацију европског партнерства.

Историјско-правни аспект људских права садржи излагање у вези са правно-историјским моментима заштите људских права. Порекло људских права лежи у самој основи људског бића, као такво утемељено је и у религији и у филозофији али законски оквири су везани за настанак демократских друштава. Сам израз „људска права“ може се користити апстрактно или филозофски, може означавати традиционалну категорију моралних радњи на које се ослања људски род али може бити манифестација тих радњи и тврдњи у позитивном праву, рецимо уставу који гарантује да ће Владе поштовати права. Тако, само разумевање поступка и деловање се назива „људским правима“ али ако говоримо о гаранцијама онда говоримо о правном оквиру о „закону о људским правима“. Борба за људска права представља активности које служе да се смањи дискрепанца између закона и стварних људских права. Историјски гледано, ниједна власт не даје права лако али и да се мора одупрети апсолутистичким облицима власти. Први покушај међународног решавања људских права је у 19. веку (Уговор о укидању ропства). Први међународни правни стандард је усвојен од стране Међународне организације рада која је основана Версајским мировним уговором из 1919. године. Након Великог Рата (Први Светски Рат се тада називао Велики Рат) у оквиру Лиге нација покушано је да се освари заштита људских права. Основан је Одбор за мањине као и мандатна комисија која би се бавила појединачним случајевима. Ти покушаји нису били успешни и угашени су избијањем Другог светског рата. Управо су расно и верски мотивисани злочини почињени у Другом светском рату од стране Хитлеровог режима, били основа за доношење међународних закона о људским правима. Установљена је повеља УН која је довела до стварања разних уговора и закона у земљама потписницима (укупно 192 државе).

Злоупотреба тероризма као изговора за кршење људских права је предмет посебног разматрања у раду. Наводи се да је још Високи комесар за људска права Зеид Ра'ад ал Хусеин упозорио, у свом обраћању у Женеви, да је „читав систем људских права нападнут, подстакнут страхом од тероризма и ксенофобном реториком популистичких политичара.“ Кроз историју се најчешће наводи пример технике „Дубоког испитивања“ или познатији као Пет техника, коју су Британци спроводили над Ирцима, као пример потпуног кршења људских права под изговором борбе против тероризма. У периоду познатом као „Невоље“ који је трајао више од 20 година а који означава сукоб око уставног статуса Северне Ирске, убијено је више од 3600 људи са неколико хиљада рањених. Британске снаге су ухапсиле више од 3.000 људи због сумње да су чланови Ирске републиканске армије, за британце терористичке организације. Важно је указати на устаљену праксу да се под изговором заштите људских права и борбе против тероризма управо најчешће и најопсежније крше људска права у тзв. хуманитарним интервенцијама.

III део рада носи назив: *Анализа утицаја тероризма на људска права*. На самом почетку се указује на негативни утицај тероризма у свету. Потенцијални ефекти на жртве тероризма могу бити погубни и вишеструки; може се доживети на многим међусобно повезаним нивоима - појединачно, колективно и друштвено. Из виктимолошке перспективе постоје три круга „личне виктимизације“ који се одређују у складу са њиховом близином непосредној жртви: „примарна виктимизација или први ред, коју доживљавају они који директно трпе, било да је у питању повреда, губитак или смрт; виктимизација другог реда, коју доживљавају чланови породице, рођаци или пријатељи примарних жртава; и виктимизација трећег реда, коју доживљавају они који посматрају виктимизацију, изложени су јој путем ТВ или радио емисије о виктимизацији, или помоћи и присуствовати жртвама. Физичке последице дела и кршења повезаних са тероризмом могу укључивати поломљене кости, повреде меког ткива, инвалидност, дугорочне, хроничне болове и поремећаје чула. На психолошком нивоу, траума може довести до „метаморфозе психе... менталног распадања и колапса“. То заузврат може утицати на осећај сопственог бића, производећи дезоријентацију идентитета и у основи изазивајући "девастацију основног идентитета". Траума, попут оне повезане с тероризмом, може разбити основна уверења, укључујући веру у свет као праведно место („егзистенцијална дилема“). Преживљени терористички акти - попут узимања талаца или отмице - могу изазвати страх, шок, анксиозност, срамоту, кривицу, љутњу, непријатељство, бес и огорчење, заједно са осећајем неспособности и беспомоћности. Преживели трпе тугу због губитка других и самога себе, анксиозност, депресију

(укључујући самоубилачку идеју), емоционално отупљење и потешкоће у сећању.

Правно регулисање тероризма и његово спречавање у регулативи Европске уније представља предмет посебног разматрања у оквиру овог дела рада. Наиме, недавни терористички напади у Француској, Белгији, Данској и Немачкој истакли су потребу снажног европског одговора на тероризам и мере за решавање феномена повратка страних бораца. Комисија је 28. априла 2015. предложила нову европску агенду о безбедности 2015-2020, у којој је антитероризам висок приоритет. (Дневни ред предвиђен за преглед Оквирне одлуке 2002/475 / ПУП о борби против тероризма, последњи пут ажуриране 2008). Комисија је свој нови предлог директиве о борби против тероризма предложила 2. децембра 2015. године. Институционални оквир борбе против тероризма и његовог угрожавања људских права се односи на могућности његовог сузбијања у пракси. Стратегија безбедности Европске уније у функцији борбе са тероризмом је заснована на важећим прописима ЕУ. Да би се ефикасно борила против тероризма, стратегија се фокусира на 4 приоритета (стуба). Преко ових стубова стратегија препознаје важност сарадње са земљама које нису чланице ЕУ и међународним институцијама: превенција; заштита; потрага и одговор. Сигурност ЕУ је уско повезана са ситуацијом у другим земљама, посебно у суседним државама. У јуну 2014. године, Европски савет је позвао на ефикасну антитерористичку политику која ће интегрисати унутрашње и спољне аспекте. Дана 9. фебруара 2015., након напада на хумористички часопис Чарли Ебдо, челници ЕУ-а нагласили су потребу да ЕУ више сарађује са земљама које нису чланице ЕУ на питањима сигурности и борбе против тероризма. У закључцима о спољним акцијама ЕУ у борби против тероризма од 19. јуна 2017. Савет је нагласио потребу за: већом доследношћу између унутрашњих и екстерних акција у области безбедности; јачању улоге агенција за ЈХА (права и унутрашњи послови) у погледу земаља које нису чланице ЕУ.

Стратегија безбедности и заштите од тероризма у САД обухвата савремене облике борбе против тероризма у свету које предводи ова земља са својим савезницима. Председник Доналд Трамп је 4. октобра 2018. године најавио нову стратегију за борбу против тероризма. „Издваја се приступ Сједињених Држава да се супротставе све сложенијим и све већим терористичким претњама и представља прву у потпуности артикулисану стратегију за борбу против тероризма од 2011. године“, рекао је. "Радикални исламистички терористи остају главна транснационална терористичка претња Сједињеним Државама и њеним виталним националним интересима", наводи се у стратегији. Укључује смернице за суочавање са глобалним терористичким мрежама, организацијама које подржавају државу и претњама из домовине. „Данашње терористичке претње су сложеније, флуидније и брже него икад раније“, упозорио је државни секретар Мајк Помпео у изјави о новој стратегији. Посебна пажња у борби САД против тероризма је посвећена ИСИС. „ИСИС остаје најважнија радикална исламистичка терористичка група и примарна транснационална терористичка претња Сједињеним Државама, упркос сталним цивилним и војним напорима Сједињених Држава и коалиције који су умањили траг групе у Ираку и Сирији, убили хиљаде њених припадника и смањили глобалну експанзију. ИСИС задржава финансијска и материјална средства и експертизу за покретање спољних напада - укључујући и против интереса Сједињених Држава - и њени високи лидери и даље позивају на нападе на Сједињене Државе. Глобални домет групе и даље је стабилан, са осам званичних огранака и више од две десетине мрежа које редовно спроводе терористичке и побуњеничке операције широм Африке, Азије, Европе и Блиског Истока. Упркос многим недостацима, ИСИС одржава софистициране и издржљиве медије и присутност на мрежи који му омогућавају да охрабри и омогући симпатизерима широм света да изврше десетине напада унутар циљних земаља, укључујући Сједињене Државе. Повећање напада особа мобилизованих за насиље у Сједињеним Државама наглашава способност ИСИС-а да инспирише терористичке нападе.

Борба против тероризма и заштита људских права у окружењу Србије се односи на искуства република бивше СФРЈ и њиховог полицијско-безбедносног апарата. Излагање обухвата: Црну Гору, Северну Македонију, Хрватску, Босну и Херцеговину. Систем заштите државе од тероризма у Црној Гори се заснива на стратешким документима и законским прописима. Поред тога, чињеница да је ова држава чланица НАТО војног савеза додатно употпуњује безбедносни начин реаговања на терористичке акте. Северна Македонија је сопствени систем безбедности базирала на изазовима којима је већ дуже времена изложена. Под тим се подразумева међуетничка и међунационална нетрпељивост чије тензије доводе до деловања терористичких организација заснованих на сепаратистичким циљевима. Један од првих корака које је Република Хрватска предузела на националном нивоу ниво је успостављање Међуресорне радне групе која ће надгледати национална примена Резолуције Савета безбедности Уједињених нација 1373 о борби против тероризма 22. новембра 2001. Босна и Херцеговина представља регион у коме је вођен грађански рат између три ентитета који је чине. Као таква, представља велики безбедносни изазов. Државна агенција за истраге и заштиту (СИПА) је водећа агенција за провођење закона када је у питању борба против тероризма. На тим случајевима ради око 25 службеника, тако да је његова ефикасност ограничена.

Борба против тероризма и заштита људских права у Републици Србији обухвата постављање нормативних оквира и ангажовање безбедносног апарата на његовом сузбијању. Каталог нормативних аката садржи уставне и законске прописе, стратешке документе, ратификоване међународне и регионалне правне инструменте. Промене у законодавству попут новог Закона о полицији, Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела и Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције, су у претходном периоду изазвале промене у организацији и раду организационих јединица Министарства. Образоване су нове организационе јединице, дошло је до промена у интерним актима и сл. Такође, промене су захтевале и измене у стратешким документима, што се и очекује у наредном периоду. Институционални оквир у Републици Србији обухвата више различитих државних тела, комисија и државних органа. У том смислу је задатак Националног координационог тела да: 1) координира активности на превенцији и борби против тероризма, радикализма и насилног екстремизма који води у тероризам на националном нивоу, 2) осигура ефикасно спровођење, праћење, оцењивање и извештавање о спровођењу Националне стратегије за спречавање и борбу против тероризма за период 2017–2021. година, као и успостављање јасне и конзистентне политике у овој области.

Осим тога, у Републици Србији се дуги низ година континуирано спроводи борба против прања новца и финансирања тероризма. Интензивно се прате и дешавања на међународном плану и примењују најбоља регулаторна решења. Кривично дело прања новца прописано је чланом 245. Кривичног законика а кривично дело финансирања тероризма чланом 393. Кривичног законика. У борби против прања новца и финансирања тероризма од изузетног је значаја учешће свих заинтересованих страна, које могу да се уврсте у три групе: а) прву групу чине обвезници Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма (члан 4); б) другу групу чине органи надлежни за вршење надзора над применом Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма (члан 104); в) трећу групу чине правосудни и полицијски органи.

IV део рада садржи: Истраживање о тероризму и организованом криминалу у Србији. Први део се односи на дефинисање предмета и циља истраживања. Предмет истраживања обухвата тероризам у контексту његовог утицаја на људска права. Циљ рада се огледа у указивању утицаја тероризма на људска права. Поред овога, истраживање, у крајњој инстанци има за циљ и идентификовање нових облика спречавања негативних утицаја тероризма на људска права и давање препорука и смерница за будућу, потенцијалну борбу против тероризма и његове злоупотребе од стране појединих држава као изговора за нарушавање људских права. Примарни допринос овог рада ће се огледати у бољем сагледавању проблема тероризма, његове везе са организованим криминалом и утицаја који има на људска права. Методолошки оквир подразумева употребу више различитих метода у истраживању предметног темата. Истраживање се налази у граничној зони неколико научних дисциплина. Поред основне, кривично-правне сфере обухвата и друге области права, пре свих међународно-правну као и сферу економије и међународних односа. Истраживање је базирано на више различитих метода и поступака истраживања. Формулисање и образложење опште и посебних хипотеза је посебно изложено у раду. Општа хипотеза гласи: Савремени тероризам је глобална појава која се храни страхом. Реакција која се базира само на примени непримерене силе подстиче тероризам, уништава људска права и изискује потребу за још већом силом која води даљем смањивању људских права које води новом и већем незадовољству. Посебне хипотезе гласе: Не постоји оправдање за тероризам, макар то било увијено у неки облик борбе за самосталност или било који слични; Људска права се штите уздржавањем од кршења чак и онда када се чини да је сила једини одговор; Боље образовање значајно смањује број нових регрута терориста; Побољшање економске ситуације смањује број нових регрута терориста. Представљање резултата истраживања садржи рекапитулацију целокупног истраживања. Презентују се примери великих терористичких акција и њихове последице по безбедност људи. Такође се наводи анкета коју је кандидат спровео током рада на дисертацији.

Закључна разматрања представљају последњу целину у раду. Наводи се да је тероризам глобални светски проблем. Вође највећих терористичких група су мултинационалне, удружене у свом циљу који је стриктно политички. Напретком цивилизације, идеје које су водиле терористичких вођа су широко превазиђене. Етнички чисте државе, религијски чисте државе су ствар далеке прошлости. Основни циљ терориста је стварање уско религијски чистог читавог света у коме би владали закони засновани, више на тумачењима вођа, него стварно на вери. Један од начина на који то желе да постигну, а који им се никако не сме дозволити, је стварање мржње према читавој исламској вери. Главни савезници терориста су екстремисти свих народа који желе узимати правду у своје руке, углавном према недужнима. Највећи непријатељ терориста су људска права и њихово поштовање. Свако непотребно кршење људских права, посебно од најмоћнијих држава, јача тероризам.

VI ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Кандидат, у оквиру закључних разматрања, наводи резултате спроведеног истраживања које обухвата велики број међународних и националних правних прописа. Они се односе на све важније моменте у вези са тероризмом као обликом кршења основних људских права. Кандидат у завршном осврту износи сопствене закључке по којима сви новији терористички акти имају ту заједичку црту да су најављени на друштвеним мрежама. Терористи користе све техничке новости иако се декларативно боре против свега што је са Запада. Отуда се поставља питање која је успешна стратегија у борби против тероризма? Једина успешна је борба за потпуно очување, промоцију и заштиту људских права. Људска права морају бити главна стратегија борбе против тероризма. Посебан проблем представљају популистички политичари који тероризам користе да би сваку борбу за људска права представили као помагање терористима. Најзад, тероризам нам свима виси над главом и уколико не будемо довољно обазриви али и довољно решени да по сваку цену очувамо и унапредимо људска права, можемо постати жртве.

VII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Истраживање је спроведено на систематичан начин уз шире коришћење доступних научних и стручних извора. Оно је обухватило модалитете испољавања тероризма у националним и међународним оквирима. Они су јасно доведени у вези са људским правима у контексту њиховог кршења. Систематика рада је омогућила потпунији увид у целокупно штиво. Коришћени методолошки оквир је прилагођен потреби систематског проучавања предметне материје. Рад је добио научну физиономију и вредност оличену у великом броју коришћених референтних извора.

VIII КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ/ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

1. Да ли је докторска дисертација/докторски уметнички пројекат написан у складу са образложењем наведеним у пријави теме
Да.
2. Да ли докторска дисертација/докторски уметнички пројекат садржи све битне елементе
Да.
3. По чему је докторска дисертација/докторски уметнички пројекат оригиналан допринос науци, односно уметности
Дисертација представља оригиналан допринос науци јер обрађује специфичну и недовољно истражену тему утицаја тероризма на кршење људских права.
4. Недостаци докторске дисертације/докторског уметничког пројекта и њихов утицај на резултат истраживања
Дисертација нема недостатке који би довели у питање њену аутентичност и научну одрживост.

IX ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене докторске дисертације/докторског уметничког пројекта, комисија предлаже:

Имајући у виду предмет докторске дисертације, садржај и примењивост резултата истраживања, коришћени методолошки приступ, постављене хипотезе, научни и стручни допринос Комисија предлаже Наставно-научном већу Правног факултета за привреду и правосуђе у Новом Саду да прихвати Извештај о позитивној оцени докторске дисертације кандидата Николе Илића, под насловом „Тероризам као облик кршења људских права“ и предложи Сенату Универзитета Привредна академија у Новом Саду да се исти усвоји и одобри јавна одбрана.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. Др Јелена Костић

2. Проф. др Ненад Бингулац

3. Проф. др Иван Јоксић

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.